

al cap de tants anys de “contemplar la bogeria humana en una escala massiva i imparabile”. A l’últim capítol, Fisk revela el que diu que és el seu epitafi preferit, el del prevere de la catedral de Sant Patrici de Dublín: “Aquí reposa el cos de/Jonathan Swift,/prevere d’aquesta catedral/on la indignació ferotge/ja no pot esquinçar el seu cor./Viatger, vés,/i imita si pots/la seva acèrrima defensa de/la llibertat de l’home”. Quatre articles abans ha compartit els dubtes d’una lectora, germana d’una víctima de l’a-

temptat de Lockerbie: “Què podem fer? (...) és a les nostres mans, a les mans de la propera generació, intentar esperonar el Govern. Però, hi ha alguna esperança? (...) una negativa a comprendre i reconèixer el passat és un perill per al futur”. Deia abans que l’autor reparteix sense contemplacions, i intueixo que també n’hi ha per a nosaltres, la ciutadania, per deixar-nos enganyar, per no controlar el present.

Montserrat Arbós

≡ La importància de l’edició

FERRÉ PAVIA, Carme. *Con faltas y a lo loco*. Barcelona: UOC, 2009.

En ocasions hi ha productes que tenen mèrits afegits, per exemple, pel fet d’anar contracorrent. El llibre que ressenyem ara i aquí, *Con faltas y a lo loco*, és un text acadèmic sobre què significa editar en un moment en què l’edició, tot i ser tant o més necessària que mai, sembla que no és considerada ni una pràctica professional imprescindible ni una disciplina universitària rellevant, tal com demostren la seva anunciada i progressiva desaparició de dos dels camps que li són propis: la premsa i l’ensenyament universitari.

En aquesta situació, Carme Ferré proposa una reflexió sobre el món de l’edició, publicada dins la col·lecció de comunicació de l’Editorial UOC, que constitueix ja, a hores d’ara, un bon compendi de manuals i obres acadèmiques de diverses universitats catalanes. En aquesta mateixa editorial, amb anterioritat, la

professora Ferré ja havia publicat el *Llibre d’estil de BTV* (2008). La proximitat de producció per part de l’autora en aquest tema s’entén per la seva tasca com a professora titular de l’assignatura Edició en Premsa en Català a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. Com a tal, Ferré presenta un text acadèmic que pot ser perfectament entès des d’una perspectiva divulgativa i també (sobretot) com un llibre que sintetitza i aprofundeix sobre aquelles qüestions relacionades amb el món de l’edició que han estat i poden ser d’ara en endavant d’ajuda per als alumnes de l’assignatura i, per extensió, per als alumnes universitaris en general, especialment si la progressiva desaparició a què feiem referència més amunt passa per la (presumpta) assumpció de la disciplina per part de redactors de diaris, revistes, gabinets de comunicació... És el que l’autora denomina “autoedició”.

Con faltas y a lo loco és un títol xocant i suggeridor, que fa referència a la bogeria inherent en més d’un procés d’edició i que l’autora també coneix en el seu vessant professional. Va acompanyat d’un

subtítol més seriós, *¿Qué es la edición periodística?*, i es divideix en dues grans parts: les dimensions i àmbits en què es pot trobar l'edició periodística, i com s'edita un text periodístic. En la primera part es repassa l'edició als diferents mitjans periodístics (en paper i digital, ràdio, televisió), es diferencia entre l'edició del filòleg i la del periodista, i es presenta el perfil de l'editor, així com una proposta de l'edició com a tasca transversal. A la segona part del llibre es diferencia entre la part lingüística, detalladament ("Con faltas: la calidad lingüística") i la dificultat de la seva aplicabilitat en el moment de l'edició ("A lo loco: revisar, contrastar, coordinar"). L'apartat sobre els aspectes editorials en la seva pràctica es tanca amb el capítol sobre la coordinació global dels aspectes d'edició, i l'autora finalitza el llibre amb un capítol sobre l'ètica informativa i l'edició en línia, qüestió que considera d'una elevada importància, com demostra el fet que li dedica el seu corresponent apartat teòric i pràctic, com no fa amb cap altre mitjà.

El manual —no un manual d'estil d'una publicació, però sí un breu manual sobre l'edició— compta amb exemples extrets de textos periodístics, així com amb demostracions gràfiques que exemplifiquen les diverses parts de què es compon la notícia periodística (paraigües,

destacat, titular, intertítol o títol...). Podríem plantejar-nos per què és necessària l'existència d'una obra d'aquestes característiques si ja existeixen llibres d'estil de diaris, de publicacions, de mitjans en general i també d'institucions, i, d'altra banda, obres de consulta com el *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (Barcelona: Eumo, 2007) de Josep M. Mestres. El text de Ferré és necessari com a reflexió sobre què és l'edició i com a guia en l'aplicabilitat de les convencions pròpies de cada llibre d'estil.

Ferré repassa tots aquells aspectes inherents a l'edició, des de la contaminació lingüística fins a la necessitat d'establir criteris de coherència en els textos, passant pel tractament de col·lectius que requereixen certa cura —immigrants, dones, discapacitats, nens— i per la disposició dels elements a la pàgina, ja sigui impresa o digital. I ho fa amb el rigor i la cura necessàries en un text d'aquestes característiques, i amb un elevat grau de llegibilitat. La conclusió i, alhora, objectiu de *Con faltas y a lo loco* són clars: el periodista, l'editor, ha d'escriure amb cura i responsabilitat, sense reproduir els tecnicismes i l'argot de les fonts consultades, cercant un estil propi en una llengua genuïna, amb riquesa lèxica, i assequible.

Anna Tous Rovirosa

≡ *La aventura es posible*

PAGÈS, Vicenç. *De Robinson Crusoe a Peter Pan. Un canon de literatura juvenil*. Traducció de Felip Tobar. Barcelona: Ariel, 2009.

A inicios de otoño de 2009 los periódicos catalanes han saludado con efusividad la nueva novela de Vicenç Pagès, *Els jugadors de whist*, una obra en la que, a través de un personaje femenino fascinante llamado Halley, el autor explora el mundo adolescente y juvenil. La ges-